

BUYSSE, Arthur (Nevele 14 april 1864 – Gent 28 september 1926). Broer van **Cyriel Buysse**.

Promoveerde in de rechten aan de Rijksuniversiteit Gent. In januari 1909 werd Buysse, in opvolging van **Julius de Vigne** en als vertegenwoordiger van de Gentse vooruitstrevende **Liberale Volksbond**, liberaal Kamerlid voor het arrondissement Gent-Eeklo. Hij bleef dat tot 1921 en was het opnieuw van maart 1924 tot zijn dood. Zowel in het parlement als in liberale Vlaamse verenigingen zette Buysse zich voor de Eerste Wereldoorlog in voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit (onderwijs) en voor de erkenning van het Nederlands in het leger. In 1913 was hij een van de stichters van het **Liberaal Vlaams Verbond**.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog verbleef Buysse in Nederland en werd er medeondertekenaar van het Manifest dat op 21 juli 1915 in *De Vlaamsche Stem* een pleidooi hield voor een V.B. binnen België's staatkundige eenheid. Toen dat blad een activistische koers insloeg (**activisme**), werd Buysse medewerker van *Vrij België*, het weekblad van **Frans van Cauwelaert** en **Julius Hoste (jr.)**. Buysse behoorde tot de ondertekenaars van de daarin verschenen oproep van 27 april 1917 tot aansluiting bij het **Vlaamsch-Belgisch Verbond**. Maar drie dagen later, op de stichtingsvergadering, trok hij zich met zijn broer **Cyriel** en **Leo van Puyvelde** terug. Hij wilde namelijk, zoals de andere twee, nog voor de goedkeuring van de statuten van het Verbond, bij het begin van de bijeenkomst onverwijld overgaan tot een veroordeling van de **von Bissing Universi-**

teit; die procedure werd echter door de leiding als onlogisch afgewezen. Mogelijk greep Buysse die gelegenheid aan, om zich op een volstrekt passivistisch standpunt te plaatsen (passivisme). Ook na de oorlog gedroeg Buysse zich als een al te gematigd en tegemoetkomend flamingant. Zo bleef hij weliswaar principieel voorstander van een Vlaamse universiteit, maar steunde nu de franskiljonse oplossing, om de Nederlandstalige universiteit elders te vestigen dan te Gent, dat zijn Franstalige hogeschool kon behouden. Dit standpunt verdedigde hij in een nieuw maar spoedig verdwenen blad *De Klok*, waaraan nog andere "ultra-gematigde Vlaamschgezinden" (aldus Maurits Basse), inzonderheid de liberale volksvertegenwoordigers Albert Thooris en Adolf Buyl, hun medewerking verleenden. Zo overkwam Buysse hetzelfde als wat toen ook met andere Vlaamse liberale politici als Buyl, Jan Persoons of Louis Franck gebeurde: de Eerste Wereldoorlog luidde voor hen het afscheid in van de V.B.

WERKEN: Louis Franck. I. *Levenswandel*. II. *Redevoeringen, studiën en schetsen*, 2 dln., 1914. (Dit boek verscheen ook onder de hoofdtitel: *Taal en Cultuur uit Vlaanderen*, 1908).

LITERATUUR: 'Arthur Buysse', in *Pallierter*, jg. 3, nr. 50 (14 december 1924), p. 1-3; - M. Basse, *De Vlaamsche Beweging van 1905 tot 1930*, 2 dln., 1933; - *Uit het archief van Frans van Cauwelaert. 1: Gedenkschriften over Vlaamse Beweging en Belgische Politiek 1895-1918*, inleiding en aantekeningen van R. de Schryver, 1971; - A.W. Willemsen, 'De Vlaamse Beweging I', in *Twintig Eeuwen Vlaanderen*, IV, 1975; - L. Schepens, *Koning Albert, Charles de Broqueville en de Vlaamse Beweging tijdens de Eerste Wereldoorlog*, 1982.

REGINALD DE SCHRYVER*